

אוצר החכמה

לבית, לחזק ידיהם של ההורים אשר ילדיהם כבר לומדים אצלנו, ולהשפיע גם על אחרים להעביר את ילדיהם לזרם שלנו, זרם "אגודת ישראל".

ביום הראשון של הרישום, גיליתי לפתע דבר שהדהים וזיעזע אותי. בשעות הבוקר הבחנתי בקבוצות של בחורים מבני עקיבא ותלמידים משיבת חב"ד, העוברים יחד בזוגות מבית לבית. כשביררתי מה מעשיהם התברר לי, שהם מבקרים בעיקר אצל הורים של תלמידים שלנו, ומנסים להשפיע עליהם, שיעבירו את ילדיהם לבית הספר של "המזרחי". התברר, שחסידי חב"ד עשו הסכם עם הנהלת בית הספר המקומי של ה"מזרחי", על פיו אם יצליחו לרשום מכסה מסוימת של תלמידים חדשים, יקבלו מספר כיתות, אשר בהן ילמדו מורים מחסידי חב"ד. פניתי אליהם ואמרתי:

החידה 1234567

"אם אתם רוצים להוסיף תלמידים לחינוך המזרחי בקריית גת, פעלו להעברת ילדים מבתי הספר החילוניים! כיצד אתם נותנים יד להריסת תלמוד תורה ובית ספר "בית יעקב", הקיים ביישוב מזה שנה, אשר הוחזק עד עכשיו במאמצים גדולים, ואשר המשך קיומו תלוי במספר התלמידים שירשמו?!"

התשובה שקיבלתי הייתה:

"אנחנו קיבלנו פקודה מהרבי, ואנחנו עושים רק את מה שהרבי ציווה עלינו". היה זה עניין רציני וחמור מאד. עד עכשיו היו חסידי חב"ד מהראשונים שהתנדבו תמיד לעזור לנו! רק לאחר זמן מה נודע לי, שהרבי מלובביץ' החדש, הרה"ג מנחם מנדל שניאורסון זצ"ל, אשר הנהיג את חסידות חב"ד אחרי שחותנו, הרה"ג יוסף יצחק זצ"ל נפטר, החליט להקים בארץ רשת חינוך של חב"ד, והחסידים ניגשו בקנאות להגשים את המשימה. שמענו, שגם ביישובים אחרים הם התנהגו בצורה לא מקובלת, כדי להשיג את מטרתם.

אחד התומכים הנלהבים שלנו בקריית גת היה, כאמור, הרב הספרדי הראשי, רבי יהודה בן שושן. כבר מההתחלה הוא עמד לצידנו, נתן הוראה לגבאים בבתי הכנסת לאפשר לנו להשתמש בבתי הכנסת עבור כיתות לימוד, ובדרשותיו עודד את ההורים לשלוח את ילדיהם לבית הספר שלנו. לפי

בקשתי היה מבקר מדי פעם בכיתות של הבנים, ובוחר אותם. מיד כשהבחנתי בפעילות חב"ד, ניגשתי אליו. הוא כבר ידע מזה, וסיפר לי, שעסקני חב"ד ביקרו אצלו, וניסו להשפיע עליו שיצטרף אליהם. הוא התנגד, באומרו:

"כיצד הולכים אתם להרוס את החינוך החרדי בעיר, שהוקם בעמל רב?!"

הם ענו לו, שהם רק מקיימים את הפקודה של הרבי, שהחליט להקים בקריית גת בית ספר וישיבה. הם גם הודיעו לו, שביום ראשון הקרוב, בשעה עשר לפני הצהריים, תבקר אצלו משלחת חשובה של מנהיגות חב"ד, אשר תביא לו דרישת שלום מהרבי, והם בטוחים שיצליחו לשכנע אותו להצטרף אליהם. ביקשתי ממנו רשות להיות נוכח בפגישה.

למרות שהעניין חרה לי מאד, לא רציתי לצאת למלחמה בחב"ד על דעת עצמי, והחלטתי לנסוע מיד לירושלים, כדי להיפגש ולשאול את דעתו של נשיא מועצת גדולי התורה, הרה"ג זלמן סורוצקין זצ"ל. הרב סורוצקין היה באותה עת גם יו"ר הועד, שטיפל בהכנות להרכבת ההנהלה של "החינוך העצמאי". כל בתי הספר הקיימים של זרם "אגודת ישראל" עמדו לעבור בקרוב למסגרת של "החינוך העצמאי", שתהיה בהנהלת גדולי הרבנים וראשי ישיבות.

הרה"ג רבי זלמן סורוצקין זצ"ל

הרב סורוצקין הכיר את המצב בקריית גת, משום שהתייעצתי איתו מספר פעמים במשך השנה בענייני בית הספר במקום. הוא עמד כעת בכל תוקף על כך, שנמשיך להיאבק להצלחת הרישום ולקבלת הכרה מהשלטונות, שיבטיחו את קיומו של בית הספר, כדי שהתלמידים שלנו יוכלו להמשיך ללמוד אצלנו, והעבודה שהשקענו במקום במשך שנה שלמה לא תרד לטמיון. לפי בקשתי, חתם הרב על קול קורא מיוחד לתושבי קרית גת. בו הוא

מעודד את ההורים ואת כל הקהילה החרדית במקום, לעשות מאמצים להצלחת הרישום. הרב הורה לי להחתים רבנים נוספים על הכרוז.

בהזדמנות זו אספר על דבר שהרשים אותי מאד. באחר הביקורים אצל הרב סורוצקין, כשנכנסתי לחדרו, מצאתי את הרב עומד ומקריא לרבנית, שישבה על יד מכונת כתיבה, מתוך כתב יד שהחזיק בידו. הרב ביקש ממני להתיישב על יד השולחן ולהמתין מספר דקות עד שיסיימו את עבודתם. הרבנית העירה מדי פעם כמה הערות והמשיכה להדפיס. כשסיימו, התיישב הרב על יד השולחן ואמר: הרבנית שלי מדפיסה את הספרים שאני עומד להוציא, ולא רק שהיא מדפיסה, "זי פערשטייט אויך" (היא גם מבינה מה שהיא כותבת).

נוכחתי במקרה דומה בביקור אצל הרה"ג יחזקאל אברמסקי זצ"ל:

הצטרפתי למשלחת מטעם מרכז אגודת ישראל לביקור אצל הרב אברמסקי. (בקרנו מדי פעם אצל גדולי התורה לשמוע את דעתם, "דעת תורה", על

הרה"ג רבי יחזקאל אברמסקי זצ"ל

נושאים שונים). היינו במשלחת כעשרה אנשים, ובינינו כמה רבנים חסידיים. לאחר שהתיישבנו מסביב לשולחן התחילו רבנים אחדים לומר חידושי תורה. הרבנית, שהגישה לנו תה עם עוגיות, נשארה עומדת ליד קצה השולחן והקשיבה לדברי התורה שנאמרו.

הרב אברמסקי שם לב, כנראה, שאחדים מהרבנים החסידיים לא חשו בנוח עם נוכחותה של

הרבנית במקום, והוא קם ואמר: "אתם רואים את הרבנית שלי, היא מבינה בספרים אלה", הצביע לעבר ארון הספרים הגדול, "יותר מאשר הרבה רבנים גדולים!"

בצאתי מביתו של רבי זלמן סורוצקין הספקתי עוד לבקר אצל הגאון מטשבין, שהוסיף את חתימתו. בקרתי גם אצל האדמו"ר מגור, אשר חיזק מאד את ידי. לא יכולתי להתעכב עוד בירושלים, ולכן ביקשתי ממספר עסקנים, שיבקרו אצל רבנים נוספים בירושלים ובאזור תל אביב, ויבקשו את חתימתם. בנוסף לרב סורוצקין חתמו על הכרוז עוד חמישה עשר רבנים חשובים, ביניהם הגאון מטשבין, כאמור, ראש ישיבת חברון – הרה"ג רבי יחזקאל סרנא, הרה"ג רבי יחזקאל אברמסקי, האדמו"רים מגור, וויז'ניץ, סדיגורא ועוד. ביקשתי, שידפיסו כמה מאות העתקים של הכרוז, כדי להפיץ אותם ברחבי קריית גת. לפני שעזבתי את ירושלים, ביקרתי במספר ישיבות, כדי לגייס פעילים נוספים, שיבואו לעזרתנו.

אח"ח 1234567

הגאון מטשבין, רבי דוב בריש וויינפלד זצ"ל

ביום ראשון, זמן מה לפני השעה עשר בבוקר, הגעתי לביתו של הרב יהודה בן שושן, כדי להיות נוכח בביקור המשלחת של רבני חב"ד. מעט אחרי השעה עשר עצרה מכונית על יד הבית, ויצאו ממנה שבעה רבנים, שאת חלקם הכרתי באופן אישי. בביתו של הרב בן שושן היו מספר חדרים הבנויים זה אחר זה, כשבמקום דלתות שטרם הותקנו בין החדרים, היו

וילונות. זה היה סגנון הבתים אשר בנתה הסוכנות היהודית עבור עולים חדשים באותה תקופה. הרב הכניס את האורחים לחדר הראשון, ואני הייתי בחדר השני מאחורי הוילון, מממתין לשמוע כיצד יתפתחו העניינים.

האורחים פתחו בסיפורים על גדלותו של הרבי, ועל מופתים שראו אצלו. אחר כך תארו את מפעלי החינוך הגדולים שהקים הרבי בארצות הברית, ואמרו שכעת נתן הרבי הוראה לפעול גם בארץ הקודש. הם ביקשו מהרב בן שושן שיעזור להם. הרב סיפר להם על העמל הרב שהושקע בהקמת בית הספר החרדי של "אגודת ישראל" במקום, ובהחזקתו שנה שלמה בעזרת תרומות פרטיות בלבד, ועל ההצלחות והתקדמות התלמידים, בעיקר בלימודי הקודש. הוא אמר להם שאינו מאמין, שהרב, שהינו איש קדוש, ייתן יד להריסת מפעל חינוכי תורני, שהוקם בעמל כה רב. תגובתם הייתה, שהרב יודע בדיוק מה המצב בקריית גת, והם פועלים לפי הוראות הרבי.

פתאום שמעתי מין רשרוש. הצצתי דרך הוילון, והבחנתי כיצד אחד הנוכחים מוציא חבילת שטרות מתיקו. חשבתי בליבי: 'הרב בן שושן אמנם עומד לצידנו, אך הוא גם בעל משפחה גדולה עם הכנסה מצומצמת...'. הסטתי את הוילון, ונכנסתי לחדר. הנוכחים נדהמו כשהבחינו בי, ובעל חבילת השטרות דחף את הכסף בחזרה לתיק. הבהרתי להם, שבעל הבית, הרב בן שושן, הזמין אותי להיות נוכח בפגישה. הוספתי שבית הספר שלנו הוקם בעמל רב, בכוחות משותפים עם התושבים החרדיים במקום, ואנו לא ניתן לאיש להרוס את המפעל הקדוש הזה. אמרתי להם:

"ישנם בקריית גת עשרות ואולי מאות ילדים ממשפחות של שומרי מצוות, אשר מסיבות שונות לומדים בבתי ספר חילוניים. עליכם לפעול להכניס ילדים אלה לחינוך שלכם, ותקבלו שכר על עמלכם, אבל לפעול להוצאת תלמידים מבית ספר חרדי קיים – זאת אסור לכם לעשות!"

התשובה, שקיבלתי מפיהם, הייתה זהה לזו ששמעתי כבר מבחורי הישיבה שלהם:

"אנו עושים הכל לפי פקודת הרבי".

בזאת הוצאתי את הכרוז בחתימת גדולי התורה, אשר בו נתבקשו תושבי קריית גת לרשום את ילדיהם לתלמוד תורה ולבית הספר "בית יעקב" הקיימים של "אגודת ישראל", ואמרתי להם:

"גם אם זה נכון, שאתם פועלים לפי פקודת הרבי, ואין ספק שהרבי הוא אדם גדול, עדיין הוא יחיד, ורבני ארץ ישראל, החתומים על הכרוז, הם הרבים".

אחד הרבנים הצעירים מן הנוכחים ענה ואמר:

"הרבי שלנו הוא משה רבנו של הדור, ומכריע את כולם". והוסיף:

"מי שחולק על רבנו הוא בחזקת קורח ועדתו!"

שאלתי בתדהמה:

"האם אתה משווה את הרבנים, ראשי הישיבה והאדמו"רים הגדולים והמפורסמים החתומים כאן (ונקטתי בשמותיהם), לקורח ועדתו?!"

"כן", ענה אותו רב, "ומה אתה חושב, שקורח היה 'קטלי קני' – קוטל קנים (כינוי בארמית לאדם פשוט)? גם קורח והאנשים שהצטרפו אליו, היו גדולי הדור ולמדנים עצומים!"

חשבתי לתומי, שהרב הצעיר מדבר על דעת עצמו, ופניתי לזקן מביניהם ושאלתי, אם הוא מסכים לדברים ששמעתי. התשובה שלו הייתה באידיש: "איהר הערט דוך" ("אתה הרי שומע").

ראיתי שאין טעם להתווכח איתם, וגם הם, כנראה, הבינו שלא יצליחו בנוכחותי לשנות את דעתו של הרב בן שושן, והם קמו ויצאו אל המכונית שהמתינה להם.

הייתי כולי נסער מן הדברים ששמעתי, והחלטתי לכתוב מיד לרבי מלובביץ'. מצאתי לי מקום שקט באחד מבתי הכנסת. כתבתי מכתב של מספר עמודים. ביקשתי סליחה למפרע על השאלות הישירות שאני עומד לשאול, וביקשתי מהרבי תשובה. בתחילת המכתב הזכרתי את עזרתם הפעילה של תלמידי ישיבות חב"ד בהקמת מוסדות החינוך של "אגודת ישראל", ושיבחתי את מסירות הנפש שלהם. הזכרתי גם, שאחדים הוכו ונפצעו על

ידי בריוני השמאל. כתבתי, ששמעתי על מפעלי החינוך שהקים הרבי בארצות הברית, תיארתי את המצב בקריית גת, והוספתי, שאנו מאד מעריכים את היוזמה של הרבי להקים מוסדות חינוך של חב"ד בקריית גת, אבל לא מתקבל על הדעת, שהרבי יסכים להקים מוסדות חב"ד על חורבן תלמוד תורה ובית ספר "בית יעקב", הקיימים בעיר, אשר הוקמו בעמל רב. כתבתי, שעסקני חב"ד הפועלים בעיר, מנסים להוציא תלמידים מבית הספר שלנו, כדי להעבירם לבית ספר "מזרחי-חב"ד", וטוענים שהדבר נעשה בהוראת הרבי. תיארתי את הפגישה עם רבני חב"ד, ושאלתי האם הרבי מסכים איתם, שהרבנים הגדולים החתומים על הכרוז שצירפתי למכתב, הם בחזקת קורח ועדתו.

¹⁴אוצר החכמה

לאחר מספר שבועות קיבלתי תשובה. הרבי כלל לא התייחס לשאלות ששאלתי. היו במכתב מספר שורות, כתובות במכונת כתיבה, שלא הבנתי את משמעותן, וגם אחרים שראו את המכתב לא הבינו אותן. הרבי הוסיף בכתב ידו, שעיתון "המודיע" של "אגודת ישראל" כתב בתאריך מסוים מאמר נגד חב"ד.

היות שלא קיבלתי תשובה לשאלותי, שלחתי מכתב נוסף. כתבתי בו, שאני מטפל רק בענייני החינוך ביישובים החדשים, ושאינני יודע מה "המודיע" כותב. ביקשתי שוב תשובה לשאלותי. למכתב זה כבר לא קיבלתי תשובה.

בסופו של דבר, למרות פעילות חב"ד, אשר הביכה רבים מהורי התלמידים שלנו בקריית גת, הצלחנו, ב"ה, לרשום תלמידים במספר הגבוה מן הדרוש לקבלת הכרה ממשלתית לבית הספר.

לאחר זמן מה, כשהרב מנחם פרוש חזר מביקור בארצות הברית, הוא בקש לשוחח אתי ושאל אותי: "איזה עניין יש לך עם הרבי מלובביץ'?" הוא סיפר לי שכשהיה בניו יורק, נתקבל לשיחה אצל הרבי, וכשניכנס לחדרו לאחר המתנה של מספר שעות, עוד בטרם הספיק להגיד מילה אחת, שאל אותו הרבי אם הוא מכיר את יוסף גוביץ, ומה מעשיו. הרב פרוש אמר לרבי, שהוא מכיר אותי היטב, ושאני עסקן מסור בענייני חינוך. הוא שאל את הרבי מדוע הוא מתעניין בי, אך לא קיבל תשובה לשאלתו.